

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6663/2558

นายทวิศักดิ์ ศุภวัฒนานันท์หรือสุมนต์ตาโจทก์ นายภักดี ศุภวัฒนานันท์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 275, ป.ที่ดิน มาตรา 61, ป.วิ.พ. มาตรา 271

ย่อ / หลักกฎหมาย

การขอให้บังคับตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ออกจากสารบัญญัติจดทะเบียนตามโฉนดที่ดิน และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันส่งมอบโฉนดที่ดินแก่โจทก์ มิใช่เป็นการบังคับคดีที่ต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. และไม่มีกรณีที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องขอต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 275 คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ออกหมายบังคับคดีแก่โจทก์จึงไม่ถูกต้อง แต่การเพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินตามคำพิพากษาของศาลดังกล่าว เป็นกรณีที่ได้มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้แก่จำเลยที่ 1 โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่ง ป.ที่ดิน มาตรา 61 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือผู้ตรวจราชการกรมที่ดินมีอำนาจหน้าที่สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขได้ และตามวรรคแปดของบทบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า "ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด" ดังนั้น การบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลที่ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ออกจากสารบัญญัติจดทะเบียนตามโฉนดที่ดินนั้น โจทก์จึงชอบที่จะร้องขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินให้ดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้ก็ต่อเมื่อคำพิพากษานั้นถึงที่สุดเป็นต้นไป และที่ว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด ก็ย่อมมีความหมายว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดทั้งคดี เมื่อนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดยังไม่ล่วงพ้นกำหนดเวลาสิบปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 โจทก์จึงยังมีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2544 ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2537 ออกจากสารบัญญัติจดทะเบียนตามโฉนดที่ดินเลขที่ 41216 และเลขที่ 41217 ตำบลบางบอน อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 41216 และให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 41217 ให้แก่โจทก์ กับให้จำเลยที่ 1 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 20,000 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 ให้เป็นพับ ศาลชั้นต้นออกคำบังคับ วันที่ 10 มกราคม 2545 จำเลยที่ 1 ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาที่ศาลชั้นต้นอนุญาตพร้อมกับยื่นคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาและคำร้องขอทุเลาการบังคับศาลชั้นต้นนัดไต่สวนคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาวันที่ 29 กรกฎาคม 2545 เมื่อถึงวันนัดไต่สวนศาลชั้นต้นให้งดการไต่สวนไว้เพื่อรอฟังผลคดีอาญาที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ขอลาปลอมและใช้เอกสารปลอมตามคดีหมายเลขดำที่ 3168/2542 หมายเลขแดงที่ 3271/2545 ของศาลแขวงธนบุรี ถึงที่สุด เมื่อคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว หากจำเลยที่ 1 ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไปให้

แถลงภายใน 15 วัน นับแต่คดีถึงที่สุด วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2555 ศาลชั้นต้นนัดพร้อมโจทก์และ
ทนายจำเลยที่ 1 แถลงว่า คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 3271/2545 ถึงที่สุดแล้ว ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่ง
ให้เลื่อนไปนัดไต่สวนคำร้องขออุทธรณ์อย่างคนอนาถาของจำเลยที่ 1 ในวันนัดไต่สวนคำร้อง
ศาลชั้นต้นอนุญาตให้จำเลยที่ 1 ถอนคำร้องขอดำเนินคดีอย่างคนอนาถาในชั้นอุทธรณ์ ฉบับ
ลงวันที่ 10 มกราคม 2545 และรับคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1
ฉบับ ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2555 แล้วศาลชั้นต้นไต่สวนคำร้องดังกล่าวและมีคำสั่งยกคำร้อง
เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2555 หากจำเลยที่ 1 ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไปให้นำเงิน
ค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์มาชำระภายใน 15 วัน จำเลยที่ 1 อุทธรณ์คำสั่ง ลงวันที่ 27 สิงหาคม
2555 ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำร้อง หากจำเลยที่ 1 ยังติดใจอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นให้
จำเลยที่ 1 นำเงินค่าธรรมเนียมมาชำระต่อศาลชั้นต้นภายใน 15 วัน นับแต่วันทราบคำสั่งนี้ วันที่ 8
สิงหาคม 2555 จำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องว่า ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับและหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี
ตามคำขอของโจทก์ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2555 และวันที่ 31 กรกฎาคม 2555 เป็นการไม่ชอบ
เพราะโจทก์ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีได้ภายในสิบปี คือ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2554 และคดี
สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่สุด โดยจำเลยที่ 2 มิได้อุทธรณ์ ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งที่ให้จัดการ
ให้ตามคำขอออกคำสั่งบังคับและหมายบังคับคดีให้เพิกถอนหมายบังคับคดีกับยกคำขอดังกล่าว
ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้น
อุทธรณ์ให้เป็นพับจำเลยที่ 1 ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาตามฎีกาจำเลยที่ 1 ว่า มีเหตุให้
เพิกถอนคำสั่งบังคับและหมายบังคับคดีตามคำขอของโจทก์หรือไม่ เห็นว่า การขอให้บังคับตาม
คำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1
เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2537 ออกจากสารบัญญัติจดทะเบียนตามโฉนดที่ดินเลขที่ 41216 และเลขที่
41217 และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันส่งมอบโฉนดที่ดินเลขที่ 41216 และให้จำเลยที่ 1 ส่งมอบ
โฉนดที่ดินเลขที่ 41217 ให้แก่โจทก์ มิใช่เป็นการบังคับคดีที่ต้องดำเนินการโดยทาง
เจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และไม่มีกรณีที่
โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องขอต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 275 คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ออกหมายบังคับคดี
แก่โจทก์จึงไม่ถูกต้อง แต่การเพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินตามคำพิพากษาของศาล
ดังกล่าว เป็นกรณีที่ได้มีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้แก่จำเลยที่ 1
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 61 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้อธิบดีหรือผู้ซึ่ง
อธิบดีมอบหมายซึ่งดำรงตำแหน่งรองอธิบดีหรือผู้ตรวจราชการกรมที่ดินมีอำนาจหน้าที่สั่ง
เพิกถอนหรือแก้ไขได้ และตามวรรคแปดของบทบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า "ในกรณีที่ศาลมี
คำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดให้เพิกถอนหรือแก้ไขอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการ
การตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด" ดังนั้น การบังคับคดีตามคำพิพากษา
ของศาลที่ให้เพิกถอนรายการจดทะเบียนขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ออกจากสารบัญญัติ
จดทะเบียนตามโฉนดที่ดินนั้น โจทก์จึงชอบที่จะร้องขอต่อเจ้าพนักงานที่ดินให้ดำเนินการตาม
คำพิพากษาของศาลชั้นต้นได้ก็ต่อเมื่อคำพิพากษานั้นถึงที่สุดเป็นต้นไป และที่ว่าคำพิพากษาหรือ
คำสั่งถึงที่สุด ก็ย่อมมีความหมายว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดทั้งคดี เมื่อนับแต่วันนี้
คำพิพากษาถึงที่สุดยังไม่ล่วงพ้นกำหนดเวลาสิบปี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 271 โจทก์จึงยังมีสิทธิร้องขอให้บังคับคดีได้ คดีไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ 1 ที่ศาล

ล่างทั้งสองไม่เพิกถอนคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ออกคำบังคับชอบแล้ว แต่เมื่อการออก
หมายบังคับคดีตามคำขอของโจทก์เป็นการไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาเห็นสมควรให้เพิกถอนเสียได้ ซึ่ง
เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้น
วินิจฉัยได้แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้าง ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้นบางส่วน พิพากษาแก้เป็นว่า
ให้เพิกถอนหมายบังคับคดี นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ค่าฤชาธรรมเนียม
ชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

จิรนิติ หะวานนท์ · พรเทพ อัมพรกลั่นแก้ว · พิสิฐ สุตลาภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6663/2558>